

Landbrugets ansvar for kulturlandskabet
Muligheder og udfordringer i en åben verden
v./Peter Møller, Danmark

Jeg vil holde mit oplæg om ”Landbrugets ansvar for kulturlandskabet” set ud fra mit daglige virke som landbrugsskole lærer. Uddannelsen af unge landmænd omfatter også bevidstgørelsen af egne holdninger og værdier til produktionen og omverdenen og får en større og større betydning. Naturligvis vil min egne holdning skinne igennem og naturligvis er de påvirket at nogle skønne dage i dette smukke land.

Kulturlandskabet hvad er det?

Korte træk af udvikling i kulturlandskabet fra historiebogen:

Efter istiden Landet er dækket af skov og krat

Stor variation af arter både planter og dyr

Tæt på begrebet ”natur”

Stenalder Oprettelse af beboelser med tilhørende rydninger af skov

Afskovning af større områder med efter følgende udvaskning af næringsstoffer

År 0 Afskovningen udvikler sig til hedelandskaber der plejes ved afbrænding

Jernalder Effektivisering af agerbrug med bedre udnyttelse af husdyrgødning

Skoven udvikler sig fra krat til løvskov bla. ved hjælp af et øget svinehold især bøge skoven vinder frem.

Middelalder Stor befolkningstilvækst og indførelse af ny teknologi (Ploven)

Intensivering af landbruget

1805 Indførelse af fredskov i Danmark

1900 Landbruget bliver ”momofunktionelt”

Kornlandbrug, specialiseret husdyrhold, større sammenhængende arealer

2000 Pleje og beskyttelse af ”natur”

Er den vilde natur fra lige efter istiden mere værd end naturen skabt og tilvirket af mennesker ?

En åben verden hvad er det?

Landbrugsproduktion = fødervareproduktion, men hvad sker der når man er blevet selvforsynende?

Bliver landbrugsproduktionen mere en samfundsøkonomisk størrelse påvirket af beskæftigelse og samspil med resten af verden.

Landskabet hvem har ejer skabet? 62% af landet ejes af 5% af befolkningen. Værdien og oplevelsen af landskabet deles af landmanden og resten af befolkningen. Hvem skal stille kravene?

Status i Danmark

62% Agerland (Dyrket landbrugsland)

11% Skov

10% Klit, hede, moser og enge

17% Byer og veje

Politiken omkring natur og landskaber såvel på nationalt og EU-plan er bevarelse, beskyttelse og planlægning. Eks. Skov udgør i dag 11% målet er 15-20% i løbet af de næste 50-100 år.

Strukturudviklingen i Danmark

Større produktionsenheder både husdyrbrug og plantebrug. Stærk specialisering af produktionen under påvirkning strukturudviklingen i bla. forarbejdningsindustrien. Geografisk specialisering eks. Går kørerne mod vest.

Tanker og planer på skolebænken

For få år siden gik de studerendes udviklingsplaner i retningen af 100-150 køer. Sidste år gik de fleste planer på 2-300 køer inden for de næste 5 år gennem opkøb/sammenlægning af flere ejendomme. Yderligere specialisering med udlicitering af ungdyrproduktion, grovfoderproduktion m.m. Køerne skal på stald året rundt af hensyn til en rationel og stabil fodring, det betyder færre køer i det åbne land. Ændring i foderrationen fra alsidigsammensætning til græsensilage og majs. Ejendommenes produktionsanlæg placeres i det åbne land af hensyn til udvidelsesmuligheder og der tænkes meget på placering og indretning af bygningsanlæg og transportveje.

Krav til fremtidens landmænd

Omhyggelig planlægning og omtanke ved beslutninger i forbindelse med udvidelser. Brug og forståelse af de muligheder og begrænsninger lovgivningen giver, herunder de tilskudsmuligheder der er knyttet til bevarelse, pleje eller genoprettelse af naturen. Accept og forståelse af den påvirkning produktionen har på omgivelserne, samt anerkendelse af befolkningen oplevelser i landskabet.